

29.5.2019

Yrityskaupan hyväksyminen: K Caara Oy / Autotalo Laakkonen Oy:n Volkswagen-, Audi- ja SEAT -liiketoiminta ja Veljekset Laakkonen Oy:n SEAT-liiketoiminta

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ("KKV") on 29.4.2019 ilmoitettu järjestely, jossa K Caara Oy hankkii Autotalo Laakkonen Oy:n Volkswagen-, Audi- ja SEAT-liiketoiminnan sekä Veljekset Laakkonen Oy:n SEAT-liiketoiminnan.

1 Yrityskaupan osapuolet

K Caara Oy ("K-Caara" tai "ilmoittaja") on Kesko Oyj:n ("Kesko") tytäryhtiö. Kesko on suomalainen kaupan alan pörssi-yhtiö, joka toimii Suomessa päivittäistavarakaupassa, rakentamisen ja talotekniikan kaupassa sekä auto-kaupassa Suomessa, Virossa ja Latviassa. Kesko tytäryhtiöineen ja itsenäiset K-kauppiat muodostavat yhdessä K-Ryhmän.

K-Caara harjoittaa K-ryhmään kuuluvan K-Auton Oy:n ("K-Auto") maahantuomien uusien henkilö- ja hyötyautojen sekä vaihtoautojen vähittäismyyntiä, sekä tarjoaa jälkimarkkinointipalveluja pääkaupunkiseudulla ja Turussa. K-Auto maahantuo ja markkinoi Suomessa Volkswagen-konsernin Volkswagen-, Audi- ja SEAT-henkilöautoja sekä Volkswagen-hyötyautoja, minkä lisäksi K-Auto maahantuo MAN-kuorma-autoja ja MAN- ja Neoplan-linja-autoja.

K-Auton tytäryhtiö Oy AutoCarrera Ab ("AutoCarrera") maahantuo ja vähittäismyy maahantuomiaan Volkswagen-konsernin Porsche-henkilöautoja sekä tarjoaa jälkimarkkinointipalveluja Helsingissä, Tampereella ja Turussa. Lisäksi Kesko on helmikuussa 2019 hankkinut Huittisten Laatuauto Oy:n liiketoiminnan sekä Länsiauto Oy:n Volkswagen-, Audi ja SEAT-liiketoiminnan Kouvolassa, Kotkassa ja Lappeenrannassa. Lisäksi Kesko aloittaa Volkswagen-konserniin kuuluvan Bentleyyn maahantuonnin ja vähittäismyynnin syksyllä 2019 Espoon Volkswagen Centeristä.

Autotalo Laakkonen Oy ja **Veljekset Laakkonen Oy** ("Laakkonen Auto-konserni") harjoittavat moottoriajoneuvojen ja koneiden, niiden osien ja tarvikkeiden sekä vapaa-ajan viettoon liittyvien välineiden tukku- ja vähittäiskauppaa sekä moottoriajoneuvojen ja koneiden korjaus-, vuokraus- ja leasingtoimintaa.

Kaupan kohteena on Autotalo Laakkonen Oy:n Volkswagen-, Audi- ja SEAT-liiketoiminta Hämeenlinnassa, Hyvinkäällä, Tampereella, Lahdessa, Joensuussa ja Kuopiossa sekä Veljekset Laakkonen Oy:n SEAT-liiketoiminta Lahdessa, Joensuussa ja Kuopiossa ("Laakkosen Siirtyvä Liiketoiminta"). Laakkosen Siirtyvä Liiketoiminta muodostuu uusien Volkswagen-, Audi- ja SEAT-ajoneuvojen sekä vaihtoautojen vähittäismyynnistä ja autojen huolto- ja jälkimarkkinointipalveluista. Liiketoiminnot jäävät vuokralle olemassa oleviin kiinteistöihin.

29.5.2019

Yrityskaupan jälkeen myös Laakkonen Autokonserni jatkaa autokaupassa. Laakkonen Autokonsernissa edustettuja automerkkejä uusien ajoneuvojen myynnissä ovat: Ford, BMW, Mazda, Nissan, Peugeot, Skoda, Mini, Opel ja Subaru. Toimipisteitä Laakkonen Autokonsernilla on Espoossa, Helsingissä, Joensuussa, Jyväskylässä, Keravalla, Kouvolassa, Kuopiossa, Lahdessa, Lappeenrannassa, Lieksassa, Oulussa (vaihtoautot), Porvoossa, Raisiossa, Tampereella (vaihtoautot), Vantaalla ja Varkaudessa. Autotalo Laakkosen Porvoon, Keravan ja Varkauden toimipisteiden Volkswagen-henkilökunta jää Laakkonen Autokonsernin palvelukseen, ja toiminta näissä toimipisteissä jatkuu Laakkonen Autokonsernin muiden merkkiedustusten parissa.

2 Ilmoittajan arvio relevanteista merkkinöistä

Ilmoittajan näkemyksen mukaan yrityskaupan kilpailuvaikutusten arvioinnin kannalta relevantteja tuotemerkkinoita ovat:

- *Autojen maahantuonti ja tukkumyynti* sisältäen sekä henkilöautot että hyötyautot;
- *Varaosien ja tarvikkeiden maahantuonti ja tukkumyynti* sisältäen sekä henkilöautojen että hyötyautojen varaosat ja lisätarvikkeet;
- *Ajoneuvojen vähittäismyynti* jaoteltuna edelleen (a) uusiin ajoneuvoihin sisältäen sekä henkilöautot että hyötyautot sekä (b) käytettyihin ajoneuvoihin sisältäen sekä henkilöautot että hyötyautot.
- *Jälkimarkkinointi*.

KKV on tarkastellut merkkinöitä ilmoittajan esittämän jaottelun mukaisesti. Aiemman ratkaisukäytäntönsä mukaisesti KKV on kuitenkin pyytänyt ilmoittajaa arvioimaan merkkinöitä ja osapuolten merkkinöisyyksiä myös kaapeammalla segmentoinnilla ajoneuvojen vähittäismyynnin osalta.¹ KKV:n arvio mukaan markkinamäärittely voidaan kuitenkin jättää avoimeksi, koska jäljempänä ilmenevin perustein kyseessä olevan yritysjärjestelyn ei ole katsottu estävän kilpailua olennaisesti Suomen merkkinöillä tai niiden oleellisella osalla.

¹ Ks. esim. KKV:n päätös 22.10.2018 asiassa Länsiauto Oy / Opel Finland Oy (dnro KKV/1063/14.00.10/2018); KKV:n päätös 21.2.2019 asiassa Veljekset Laakkonen Oy / Arita Helsinki Oy:n Skoda ja Nissan -automerkkien liiketoiminnat Helsingin Herttoniemessä (dnro KKV/94/14.00.10/2019).

29.5.2019

2.1 Autojen maahantuonti ja tukkumyynti

Yrityskaupan ilmoittajan mukaan ajoneuvojen maahantuonnin ja tukkumyynnin markkinan koko oli vuonna 2017 Suomessa 3 119 miljoonaa euroa, josta ilmoittajan markkinaosuus oli noin [10–20] prosenttia ensirekisteröinneillä mitattuna. Laakkosen Siirtyvä Liiketoiminta ei toimi ajoneuvojen maahantuonnissa ja tukkumyynnissä. Koska osapuolilla ei ole päällekkäisyyksiä ajoneuvojen maahantuonnissa ja tukkumyynnissä, KKV:n arvion mukaan markkinaa ei ole tarpeellista arvioida tarkemmin.

2.2 Varaosien ja lisätarvikkeiden maahantuonti ja tukkumyynti

Ilmoittajan mukaan ajoneuvojen maahantuojat myyvät varaosia karkeasti samassa suhteessa kuin niillä on ajoneuvojen myyntiä. Ilmoittajan arvion mukaan varaosien ja lisätarvikkeiden maahantuonnin ja tukkumyynnin markkina vuonna 2017 oli kokonaisuudessaan 1 000 miljoonaa euroa, josta ilmoittajan markkinaosuus oli [10–20] prosenttia. Laakkosen Siirtyvällä Liiketoiminnalla ei ole varaosien tai lisätarvikkeiden maahantuontia tai tukkumyyntiä. Koska osapuolilla ei ole päällekkäisyyksiä ajoneuvojen varaosien ja lisätarvikkeiden maahantuonnissa ja tukkumyynnissä, KKV:n arvion mukaan markkinaa ei ole tarpeellista arvioida tarkemmin.

2.3 Ajoneuvojen vähittäismyynti

Ilmoittaja on arvioinut ajoneuvojen vähittäismyynnin markkinaa sekä yhtenä kokonaisuutena että jaoteltuna erikseen uusiin ja käytettyihin ajoneuvoihin.

Ilmoittaja arvioi Suomen ajoneuvojen vähittäismyynnin arvon olleen vuonna 2017 noin 7 371 miljoonaa euroa, josta ilmoittajan markkinaosuus oli [5–10] prosenttia ja Laakkosen Siirtyvän Liiketoiminnan markkinaosuus [0–5] prosenttia. Ilmoittaja arvioi, että vuonna 2017 uusien ajoneuvojen vähittäismyynnin arvo oli 3 644 miljoonaa euroa, josta ilmoittajan markkinaosuus oli [5–10] prosenttia ja Laakkosen Siirtyvän Liiketoiminnan [0–5] prosenttia. Vastaavasti ilmoittaja arvioi käytettyjen ajoneuvojen vähittäismyynnin arvon olleen vuonna 2017 Suomessa 3 727 miljoonaa euroa, josta Keskon markkinaosuus oli [5–10] prosenttia ja Laakkosen Siirtyvän Liiketoiminnan markkinaosuus [0–5] prosenttia.

Keskolla ja Laakkosen Siirtyvällä Liiketoiminnalla on kummallakin ajoneuvojen vähittäismyynnin toimipisteitä Tampereella. Keskolla on Tampereella AutoCarreran toimipiste, joka harjoittaa Porsche-ajoneuvojen vähittäismyyntiä ja jälkimarkkinointia.

Keskon arvion mukaan Tampereen alueen autoliikkeistä ensirekisteröitiin yhteensä noin 7 594 ajoneuvoa. Käyttäen ensirekisteröintien määrää Tampereen alueen uusien ajoneuvojen segmentin kokonaiskokona Kesko arvioi, että sen markkinaosuus uusien ajoneuvojen vähittäismyynnissä vuonna 2017 oli noin [0–5] prosenttia ja Laakkosen Siirtyvän Liiketoiminnan markki-

29.5.2019

naisuus noin [10–20] prosenttia. Keskon arvion mukaan osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus käytettyjen ajoneuvojen vähittäismyynnissä on pienempi kuin uusien ajoneuvojen vähittäismyynnissä. Keskon mukaan yrityskaupan jälkeen Tampereen alueella toimii useita muita ajoneuvoja vähittäismyyviä autoliikkeitä, kuten Käyttöauto Oy, Veho Oy Ab, Autokeskus Oy, Delta Auto Oy, Autosalpa Oy, Toyota Autotalot Oy ja Metroauto Oy.

Yrityskaupan ilmoittaja on KKV:n pyynnöstä arvioinut erikseen ajoneuvojen vähittäismyyntiä jaoteltuna hyötyautoihin ja henkilöautoihin. Ilmoittajan arvion mukaan uusien henkilöautojen vähittäismyynnin arvo Suomessa vuonna 2017 oli 3 182 miljoonaa euroa, josta Keskon markkinaosuus oli [5–10] prosenttia ja Laakkosen Siirtyvän Liiketoiminnan markkinaosuus [0–5] prosenttia. Ilmoittajan arvion mukaan uusien hyötyautojen vähittäismyynnin arvo Suomessa vuonna 2017 oli 461 miljoonaa euroa, josta Keskon markkinaosuus oli [10–20] prosenttia ja Laakkosen Siirtyvän Liiketoiminnan markkinaosuus [5–10] prosenttia. Ilmoittajan arvion mukaan käytettyjen henkilöautojen vähittäismyynnin arvo Suomessa vuonna 2017 oli 3 317 miljoonaa euroa, josta Keskon markkinaosuus oli [5–10] prosenttia ja Laakkosen Siirtyvän Liiketoiminnan markkinaosuus [0–5] prosenttia. Ilmoittajan arvion mukaan käytettyjen henkilöautojen vähittäismyynnin arvo Suomessa vuonna 2017 oli 410 miljoonaa euroa, josta Keskon markkinaosuus oli [5–10] prosenttia ja Laakkosen Siirtyvän Liiketoiminnan markkinaosuus [0–5] prosenttia.

KKV on aiemmassa ratkaisukäytännössään todennut, että kapeampi segmentointi, jossa esimerkiksi hinnaltaan tai muilta ominaisuuksiltaan samankaltaiset autot muodostaisivat omat erilliset tuotemerkkinsä, voisi olla mahdollinen.² KKV:n arvion mukaan asian ratkaisun kannalta ei kuitenkaan ole tarpeellista määritellä relevantteja markkinoita täsmällisesti myöskään tältä osin, vaikka käsiteltävässä yrityskaupassa kaupan kohteena on sellaisten automerkkien jälleenmyyntitoiminta, jota Kesko jo ennestään harjoittaa. Ilmoittajan mukaan markkinalla toimii keskittymän lisäksi [...] kilpailevaa kyseisten merkkien jälleenmyyjää eikä ilmoitetulla järjestelyllä ole niin sanottua intra-brand -kilpailua rajoittavia vaikutuksia. Lisäksi markkinoille jää useita muiden automerkkien jälleenmyyjä, joiden voidaan katsoa rajoittavan keskittymän mahdollista merkkipohjaista markkinavoimaa, mikäli markkinoita tarkasteltaisiin erikseen esimerkiksi hintaluokittain tai autojen eri ominaisuuksien perusteella.

2.4 Jälkimarkkinointi

Jälkimarkkinointi sisältää autojen huolto-, korjaus- ja varaosapalveluidenvähittäismyynnin. Yrityskaupan ilmoittajan arvion mukaan jälkimarkkinoinnin myynnin arvo vuonna 2017 Suomessa oli 4 500 miljoonaa euroa, josta Kes-

² KKV:n päätös 24.11.2016 asiassa VV-Auto Group Oy / Oy Autocarrera Ab (dnro KKV/1137/14.00.10/2016).

29.5.2019

kon markkinaosuus oli [0–5] prosenttia ja Laakkosen Siirtyvän Liiketoiminnan markkinaosuus [0–5] prosenttia.

Keskolla ja Laakkosen Siirtyvällä Liiketoiminnalla on alueellisesti päällekkäisiä jälkimarkkinointipalveluita tarjoavia toimipisteitä Tampereella. Osapuolten päällekkäisyys on kuitenkin vähäistä, sillä Keskolla on Tampereella ainoastaan Porsche-ajoneuvojen jälkimarkkinointia.

Kesko on arvioinut Tampereen alueen jälkimarkkinoinnin myynnin arvoa sen pohjalta, kuinka monta autoa on käynyt Laakkosen Siirtyvän Liiketoiminnan huollossa vuonna 2017 ja mikä koko alueen autokanta on vuonna 2017 ollut. Keskon arvion mukaan Laakkosen Siirtyvän Liiketoiminnan markkinaosuus huolloista Tampereen alueella vuonna 2017 on ollut noin [5–10] prosenttia. Keskon arvion mukaan AutoCarreran markkinaosuus jälkimarkkinointipalveluissa noudattaa korkeintaan sen osuutta uusien ajoneuvojen vähittäismyynnistä Tampereen alueella (noin [0–5] prosenttia).

3 Yrityskaupan kilpailuvaikutukset

Ilmoittajan mukaan kilpailu etenkin uusien ajoneuvojen kaupassa käydään ensisijaisesti eri tuotemerkkien välillä, ja nyt toteutettavalla yrityskaupalla tehostetaan entisestään Keskon maahantuomien Volkswagen-konsernin tuotemerkkien myyntiä sekä palveluita Suomessa. Tästä syystä Keskon käsityksen mukaan yrityskaupalla ei voi olla kilpailua rajoittavia vaikutuksia, vaan kaupalla osaltaan lisätään kilpailua eri automerkkien välillä, kun Volkswagen-konsernin ajoneuvojen jakelua Suomessa tehostetaan entisestään.

Keskon mukaan kaikilla yllä käsitellyillä relevanteilla markkinoilla toimii useita yrityksiä sekä valtakunnallisesti että alueellisesti. Yrityskaupan osapuolilla on aiemmin ollut ainoastaan vähäinen alueellinen päällekkäisyys Tampereen alueella. Valtakunnallisesti Keskon markkinaosuus pysyy yrityskaupan jälkeenkin vähäisenä jokaisessa segmentissä, joissa osapuolilla on päällekkäistä toimintaa. Yllä esitetyn rakenteellisen tarkastelun perusteella KKV katsoo, että yrityskaupalla ei ole olennaista vaikutusta kilpailuun niillä markkinoilla, joilla osapuolilla päällekkäisyyksiä liiketoiminnoissaan. Keskeisin päällekkäisyys on ajoneuvojen vähittäismyynnissä, jossa markkinaosuudet säilyvät maltillisina etenkin alueellisella tasolla.

KKV:n pyynnöstä yrityskaupan ilmoittaja on arvioimiensa relevanttien markkinoiden lisäksi toimittanut KKV:lle tietoja myös ajoneuvojen leasing-markkinasta sen arvioimiseksi, voiko keskittymän vahvistuminen tiettyjen automerkkien jälleenmyynnissä (ylämarkkina) vaikuttaa myös leasing-markkinan (alamarkkina) toimintaan, vaikka kaupan kohteeseen ei lukeudu Laakkosen leasing-toiminta. Ilmoittajan KKV:lle toimittamien tietojen mukaan K-Caaran toiminta leasing-markkinalla Suomessa on [...]. Kesko-konserniin kuuluva K-Auto Leasing Oy tarjoaa ainoastaan huoltoleasingpalveluita ja ilmoittajan mukaan leasing-järjestelyjä tarjoaa Suomessa suuri määrä palveluntarjoajia. Yritysassiakas voi hankkia ajoneuvon itselleen sopivin rahoitusjärjes-

29.5.2019

telyin jälleenmyyjältä tai leasing-yhtiöltä, minkä ohella vaihtoehtona on lisäksi myös erilaisia osamaksujärjestelyjä. Näin ollen KKV arvioi, että yrityskaupalla ei ole olennaisia vaikutuksia kilpailuun myöskään ajoneuvojen leasing-markkinalla Suomessa.

Edellä esitetyin perustein Kilpailu- ja kuluttajaviraston arvioi, että ilmoitettu yrityskauppa ei estä kilpailua olennaisesti Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla kilpailulain (948/2011) 25 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

4 Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto hyväksyy yrityskaupan, jossa K Caara Oy hankkii Autotalo Laakkonen Oy:n Volkswagen-, Audi- ja SEAT -liiketoiminnat sekä Veljekset Laakkonen Oy:n SEAT-liiketoiminnan.

5 Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 21, 22, 24, 25 ja 26 §.

6 Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 44 §:n mukaan siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antaa erityisasiantuntija Pontus Ranta, puhelin 029 505 3747, sähköposti etunimi.sukunimi@kkv.fi.

Ylijohtaja

Timo Mattila

Erityisasiantuntija

Pontus Ranta